

SINAV KURALLARI VE UYGULAMA ESASLARI

Öğrencilerin Uyması Gereken Kurallar:

- 1. Sınav Takibi ve Salon Düzeni:** Öğrenciler, sınav programı ilan edildikten sonra sınavların hangi gün, saat ve salonda olacağını takibinden kendileri sorumlu olup sınav başlamadan 15 dakika önce sınav salonunda bulunmak zorundadırlar. Öğrencilerin, salonda aralıklı ve düzenli oturmaları gereklidir ve sınav gözetmenleri gerektiğinde oturma düzeninde değişiklik yapabilir.
- 2. Sınav Giriş ve Çıkış Kuralları:** Sınavın başlamasını takip eden ilk 15 dakika içinde salona gelen öğrenciler sınava alınabilir ancak bu öğrencilere ek süre verilmez. Sınav salonuna 15 dakikadan daha geç gelen öğrenciler sınava alınmazlar. Öğrenciler, sınavın ilk 15 dakikasında ve son 5 dakikasında salondan çıkamaz.
- 3. Kimlik ve Sınav Giriş Belgeleri:** Öğrenciler sınav başlamadan önce öğrenci kimlik belgelerini sınav gözetmeninin istemesini beklemeksizin sıralarının üzerine koymalıdır. Öğrenci kimliğinin bulunmadığı durumda öğrenci, geçerli başka bir kimliği ibraz etmek zorundadır. Kimliği bulunmayan öğrenci, kimliğinin doğruluğu açısından tereddüt yaşanmıyorsa sınava alınabilir.
- 4. Yoklama ve İmza:** Öğrencilerin sınav yoklama listesine tükenmez kalemle imza atmaları zorunludur. Yoklama listesinde imzası bulunmayan öğrencilerin sınavları geçersiz sayılacaktır.
- 5. Cevap Kâğıdı Bilgileri:** Öğrenciler, cevap kâğıtlarının ilgili kısmına ad, soyad ve öğrenci numaralarını eksiksiz yazmalıdırlar. Bu bilgileri eksik olan ya da yazmayan öğrencilerin sınavı geçersiz sayılacaktır. Optik formun kullanıldığı sınavlarda gerekli alanları doğru bir şekilde doldurmak ve kodlamak öğrencinin sorumluluğundadır.
- 6. Cep Telefonları ve Elektronik Cihazlar:** Sınav salonuna, cep telefonu, saat fonksiyonu dışında fonksiyonu bulunan akıllı saat gibi haberleşme araçları, telsiz, radyo, ders notu, kitap vb. getirilmesi durumunda, bu eşya ve malzemeler öğrenciler tarafından sınav sırasında ulaşılamayacak bir yere konulmalıdır. Sınav gözetmenleri

bu sıralanan eşya ve malzemeleri sınav düzeni için gözetim altına alabilirler. Sınav sırasında öğrenciler cep telefonları kapalı tutulmalıdır.

7. **Sorumluluk:** Masa/sıra, duvar üzerindeki yazılar (sınavla ilgili olup olmadığına bakılmaksızın) ve sıra altındaki dokümanlardan öğrenci sorumludur. Öğrenciler sınav başlamadan önce sırasını ve çevresini kontrol etmeli, varsa bu yazıları silmeli ve sınav gözetmenini bilgilendirmelidir.
8. **Malzeme Alışverişi:** Sınav esnasında kalem, silgi, hesap makinesi vb. malzeme alışverişi yapılamaz; her öğrenci sınava hazırlıklı gelmelidir.
9. **Davranış Kuralları:** Öğrencilerin sınav sırasında konuşmaları, kopya çekmeleri veya kopya çekilmesine yardım etmeleri, bir şeyler yiyip içmeleri veya sınav düzenini bozacak davranışlarda bulunmaları yasaktır. Öğrenciler sınav esnasında yanlarında şeffaf pet şişe içerisinde su bulundurabilir. Sınavın başladığı, sınav gözetmeninin sözlü olarak duyurmasıyla resmen kabul edilir. Sınav sırasında, öğretim elemanının izni olmadan herhangi bir kaynaktan (örneğin ders notları veya kitaplar) yararlanmak, başka bir öğrencinin sınav kâğıdına bakmak, sınav kâğıdını bir başkasına göstermek ya da diğer öğrencilerle yazılı veya sözlü olarak bilgi paylaşımında bulunmak gibi davranışlar kopya olarak değerlendirilir. Eğer sınavda ders kitapları veya notların açıkça kullanılmasına izin verilmişse, bu malzemeler yalnızca öğrencinin bireysel kullanımı içindir.
10. **Sınav Kâğıdı Teslimi:** Sınav süresi sona erdiğinde, öğrencilerin sınav soru ve cevap kâğıtlarını (varsa optik formu) sınav gözetmenlerine teslim etmeleri gerekmektedir. Cevap kâğıdını teslim etmeyen öğrencilerin durumu sınav tutanağında kaydedilecektir. Cevap kâğıdını teslim ettikten sonra sınav salonunu terk eden öğrenciler, sınav tamamlanmadan salona geri dönemez. Ayrıca, sınav soruları veya verilen yanıtların herhangi bir şekilde sınav salonundan çıkarılması yasaktır.
11. **Gözetmen Yetkisi:** Gözetmenler sınavın yürütülmesinde tam yetkilidir. Öğrenciler, sınav boyunca gözetmenlerin uyarılarına uymak zorundadır. Verilen talimatlara

uymayan öğrencilerin bu durumu, disiplin soruşturmasına konu olabilecek şekilde tutanakla tespit edilebilir.

12. Sınav Sırasında Disiplin Suçu İşlenmesi Durumunda: Sınav sırasında disiplin suçu işlenmesi halinde 2547 Sayılı Yükseköğretim Kurulu Kanununun 54. Maddesi gereğince kınama cezasından başlayarak, uzaklaştırma veya yükseköğretim kurumundan çıkarmaya kadar cezai yaptırımlar uygulanır. Ayrıca disiplin cezası alan öğrencilerin üniversite tarafından verilen bursları kesilir.

Dersi Veren Öğretim Elamanları ve Sınav Gözetmenlerinin Uyması Gereken Kurallar:

Sınav Öncesi Hazırlıklar:

1. Öğretim elemanları yürütücüsü oldukları dersin sınavının düzenlenmesinden sorumludur ve verdikleri derslerin sınavlarında mutlaka sınav salonlarında hazır bulunmalıdırlar. İlgili dersin sınavının kurallara uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi yürütücü öğretim elemanı ve gözetmenlerin sorumluluğundadır. Sınavlar, yürütücü öğretim elemanın koordinatörlüğünde ihtiyaç halinde diğer öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ve araştırma görevlileri tarafından yapılır.
2. Sınav gözetmeninin belirtilen tarihte sınav gözetmenliği yapmasını engelleyen bir mazeretinin olması durumunda; sınav tarihinden en az 3 gün önce dersi veren öğretim elemanına ve/veya Ortak Dersler Koordinatörlüğü'ne yazılı olarak mazeretini bildirmesi gerekmektedir.
3. Eğer bir sınav salonunda sınava giren öğrenci sayısı 25'ten fazla ise -sınavın gereksinimine göre- sınavdan önce en az iki gözetmen veya dersi veren öğretim elemanı ile en az bir gözetmenin hazır bulunması önerilir.
4. Dersi veren öğretim elemanı; sınav kâğıtlarının çoğaltılmasından, sınav zarfı üzerindeki gerekli bölümlerin doldurulup imzalanmasından, yoklama çizelgesi, sınav tutanağı, sınav soru ve cevap kâğıtları ve ders tanıtım formu gibi belgelerin sınav zarflarına konulmasından sorumludur. Her sınav zarfında en az iki adet fazladan yedek sınav kâğıdı ve optik form (çoktan seçmeli sınavlar için kullanılacaksa) bulundurulmalıdır.
5. Gözetmenler sınav zarflarını sınavdan en geç 15 dakika önce dersi veren öğretim elemanından teslim almalıdır. Sınav zarfı içerisindeki sınavla ilgili belgelerin tam ve eksiksiz olduğunu kontrol ettikten sonra sınavın yapılacağı salona sınav başlamadan en geç 10 dakika önce gitmelidir. Bu süreçte sınav zarflarını hiçbir şekilde yanlarından ayırmamalı ve gözetimsiz bırakmamalıdırlar.

6. Sınavdan önce, sınav salonunda dersi veren öğretim elemanı veya gözetmen, öğrencilerin sınav düzeninde ve aralıklı oturmalarını sağlar. Gözetmenler gerekli gördüğü takdirde sınavda öğrencilerin yerlerini bir sebep göstermeksizin değiştirebilir. Sınavla ilgili uyulması gereken kurallar, sınav süresi ve kurallara uyulmaması halinde uygulanabilecek disiplin yaptırımları hakkında duyurular yaparlar. Ayrıca, öğretim elemanı, sınav süresince salonları dolaşarak kuralların düzgün bir şekilde uygulandığını denetlemekle sorumludur. Dersi veren öğretim elemanı tarafından devamsızlıktan kaldığı belirtilen öğrencilerin sınava girmesine izin verilmez.
7. Gözetmenler sınav başlamadan önce kimlik kontrolü yapmaya başlarlar ve salon kalabalıkta sınav başladıktan sonra da kimlik kontrolünü yapmaya devam edebilir. Kimliği bulunmayan öğrenci, kimliğinin doğruluğu açısından tereddüt yaşanmıyorsa sınava alınabilir.
8. Gözetmenler sınavın başlangıç ve bitiş saatini tahtaya yazarlar. Soru kitapçıklarını ve optik formlarını (çoktan seçmeli sınavlarda kullanılacaksa) dersi veren öğretim elemanının belirttiği şekilde dağıtırlar.
9. Sınava girecek engelli bir öğrenci varsa, dersi veren öğretim elemanı, gözetmenleri öğrencinin engel durumu hakkında sınavdan önce bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu öğrencilerin sınav düzenlemeleri ilgili mevzuat hükümlerince yapılır.
10. Sınav kâğıtları dağıtıldıktan sonra, gözetmenin sınavınız başlamıştır demesiyle sınav resmen başlamış sayılır.

Gözetmenlerin Sınav Sırasında Uyması Gereken Kurallar:

1. Sınavın başlamasını takip eden ilk 15 dakika içinde salona gelen öğrenciler sınava alınabilir ancak bu öğrencilere ek süre verilmeyeceği gözetmen tarafından belirtilir. Sınav salonuna 15 dakikadan daha geç gelen öğrenciler sınava alınmazlar. Öğrenciler, sınavın ilk 15 dakikasında ve son 5 dakikasında salondan çıkamaz. **(Sınavları ilgilendiren saat ve zamanlarla ilgili herhangi bir karışıklığa sebebiyet vermemek için TRT'nin web sitesindeki <http://www.trt.net.tr/> saat esas alınır.)**
2. Sınav sırasında belirli aralıklarla (sınavın bitimine 30, 15 ve 5 dakika kaldığında) sınav süresine ilişkin bilgi sınav gözetmeni tarafından tahtaya yazılarak ve/veya sözlü olarak öğrencilere belirtilmelidir.
3. Gözetmenler, sınav sırasında salon içinde adayları rahatsız etmeden dolaşmalı ve gözlem yapmalıdır. Bir adayın başında sürekli beklemekten, soru kitaplarını karıştırmaktan ve soruları cevaplamaya çalışmaktan kaçınılmalıdır. Gözetmenler, kendi aralarında konuşurken de öğrencileri rahatsız etmemeye ve sınav gözetimini aksatmamaya özen göstermelidir. Özellikle uzun süreli sınavlarda, eğer bir gözetmen mücbir sebeplerle salonu terk etmek zorunda kalırsa, diğer gözetmenlerin salonu terk etmemesi gerekmektedir.
4. Sınav süresince, gözetmen cep telefonunu sessiz konumda tutmalıdır ve zorunlu durumlar hariç cep telefonu ile ilgilenmemelidir. Sınav salonunda, ilgili sınavın uygulanmasında yaşanabilecek sorunların çözümü gibi zorunlu durumlar dışında hiçbir şekilde telefon konuşması yapılmamalıdır.
5. Gözetmenler sınav soruları ile ilgili yorum yapmamalı, sınavın netliği, zorluğu vb. konularda fikir beyanında bulunmamalıdır.
6. Sınav düzenini bozma/kopya girişiminde bulunan öğrenci öncelikle sözlü olarak uyarılır; gerektiğinde oturma düzeni değiştirilebilir. Ancak, öğrenci tutumunu değiştirmezse salondan çıkarılır ve olayın nasıl gerçekleştiğini özetleyen bir tutanak tutulur; bu tutanak sınav gözetmenlerinin imzalarıyla resmiyet kazanır. Ancak, ilk

uyarılar sözlü olarak yapıldıktan sonra, diğer öğrencilerin dikkatini dağıtmamak ve zaman kaybetmelerini önlemek amacıyla, sınav görevlileri, gerek görmeleri halinde bu öğrencilere sınav sonuna kadar bir daha uyarıda bulunmayabilirler. Hangi yöntem uygulanırsa uygulansın, öğrencinin kimliği ve durumu sınav tutanağına ayrıntılı şekilde yazılmalı, sınavının geçersiz sayılacağı bu belgede belirtilmelidir. Sınav gözetmenleri, kopya kanıtını oluşturan materyale el koyar veya bu mümkün değilse, kanıtın görselini tutanağına ekler. Eğer öğrenci kanıtı teslim etmeyi reddeder veya görsel örnek almak mümkün olmazsa bu durum da tutanakta belirtilir. Kopya kanıtı öğrencinin kişisel eşyasında bulduysa, eşyanın alınması ancak öğrencinin rızası ile mümkündür; rıza olmaksızın zorla delil toplanamaz. Böyle bir durumla karşılaşıldığında, delilin toplanamadığı tutanakta yer almalıdır.

7. Sınavın sürdürülmesine engel teşkil edebilecek; sınav salonunda tartışma, kavga, altyapı sorunları (örneğin, su baskını, yangın...), deprem gibi doğal afetler veya sağlık sorunları meydana geldiğinde, sınav gözetmeni, durumu sınav tutanağında ayrıntılı şekilde belirterek öğrencilerin sınavdan çıkmasına izin verebilir. Bu tür durumlarda, ilgili dersin sınav planlamaları yeniden yapılır.
8. Öğrenciler, zorunlu bir neden olmadıkça sınav kâğıtlarını teslim etmeden sınav salonundan ayrılamaz. Zorunlu bir durumla salonu terk etmesi gereken öğrenci, bu durumu sınav gözetmenlerine bildirmelidir. Sağlık sorunu nedeniyle kısa süreliğine dışarı çıkıp geri dönmek isteyen bir öğrenciye, salonda iki gözetmen varsa dışarıda eşlik edilir. Salonda yalnızca bir gözetmen varsa, durum dersi veren öğretim elemanına bildirilir ve gerekli görülürse ek bir gözetmen gönderilir. Sağlık sorununu çözen öğrenci yeniden sınava katılabilir, ancak ek süre tanınmaz.
9. Sınav salonunda tek bir öğrencinin kalmasına izin verilmez. Sınav salonunda son iki öğrencinin kalması durumunda sınav bitimine kadar her iki öğrenci de salonda tutulur.
10. Sınavı biten öğrenci soru ve cevap kâğıtlarını (varsa optik formu) mutlaka sınav gözetmenine teslim etmelidir. Sınav kâğıtlarını öğretmen masasına bırakmaları ya da sıralarında bırakıp gitmelerine izin verilmemelidir. Gözetmen soru ve cevap kâğıtlarını

teslim alırken öğrencinin sınav kâğıtlarına kimlik bilgilerini yazıp yazmadığını kontrol etmeli, öğrenci bu kısımları doldurmadıysa, bu kısımların hızlıca doldurulması sağlanmalıdır.

11. Sınav gözetmenleri sınav sonunda yoklama listesindeki öğrenci sayısı, yoklama kâğıdındaki imza sayısı ile sınav evraklarının sayısının tutarlı olup-olmadığını kontrol etmeli, bu konuda bir eksik olmadığı anlaşıldığında sınavın bittiği öğrencilere bildirilmelidir.

Sınav Bittikten Sonra Yapılması Gerekenler:

1. Sınav bittikten sonra doldurularak imzalanmış sınav zarfına aşağıdaki belgeler eklenir.
  - Gözetmenler tarafından imzalanmış yoklama çizelgesi
  - Sınav tutanağı
  - Sınav soru ve cevap kâğıtları
2. Dersin sorumlu öğretim elemanı sınav zarfı içinde bulunan bütün belgeleri kontrol eder ve teslim alır. Herhangi bir eksiklikten veya tutarsızlıktan sınavda görevli sınav gözetmenleri sorumlu tutulur.